herpy

SALAMANDRE

Wenxian Knobby Newt

Tylototriton wenxianensis

Tylototriton wenxianensis er en mellemstor, næsten helt sort krokodillesalamander med orange tåspidser og halekant. Den lever skjult i skov og krat i bjergene i det centrale Kina og går kun i vandet for at yngle; æggene lægges på land. Der findes kun lidt viden om pasningen, så vejledningen bygger på nære slægtninge.

Familie: Salamandridae Udgivet 16. november 2026 **Mild hudgift**

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**13-16 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende og semi-akvatisk**
Biotop	**Bjergskov og vådområde**
Hudgift	**Mild** Vask hænderne efter kontakt, og hold fingrene fra øjne og mund
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 40 × 40 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**18-24 °C**
Temperatur, nat	**15-20 °C**
Luftfugtighed	**70-90 %**
Vand	**Vanddel** dybde 3-5 cm
UVB	**Ikke nødvendig**
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Larver i vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. sæson	**30-80**
Klækning	**20-36 dage** ved 22-24 °C
Larvetid	**80-130 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Andre larver og små vanddyr (dafnier, myggelarver)**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Hele slægten Tylototriton står på CITES liste II og i EU's bilag B. Handel inden for EU kræver dokumentation for dyrenes lovlige oprindelse, og CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Arten står ikke på listen over dyr, som private ikke må holde (BEK nr. 1261 af 17.11.2015). Salamandre er omfattet af EU's dyresundhedsregler om Bsal; Fødevarestyrelsen kan oplyse om de aktuelle regler ved import og handel.

Om arten

Tylototriton wenxianensis er en mellemstor krokodillesalamander med ru hud. Ryggen er helt sort og bugen brunsort, og kun tåspidserne og halens underkant er orange. Hovedet er fladt og ovalt, og halen er sammentrykt fra siderne og kortere end kroppen. Den samlede længde er ikke dokumenteret for arten; boksens 13-16 cm er lånt fra den nært beslægtede *Tylototriton ziegleri*. Levetiden er heller ikke dokumenteret; 10-20 år er lånt fra *Tylototriton verrucosus*.

Arten blev beskrevet i 1984 og hører til den gruppe af næsten sorte krokodillesalamandre, der samles om *Tylototriton asperrimus* (undergruppen *Yaotriton*), og som lægger æggene på land. Den ligner *T. asperrimus* og *Tylototriton hainanensis* så meget, at dyr i handlen har været svære at bestemme. *T. wenxianensis* i den gamle afgrænsning har vist sig at være et

artskompleks: bestandene i Dabie-bjergene i Anhui, ved Libo i Guizhou og ved Wufeng i Hubei er beskrevet som *T. anhuiensis*, *T. maolanensis* og *T. wufengensis*, og i 2026 blev bestanden i Xuefeng-bjergene i Hunan beskrevet som *T. sheni*.

Hudkirtlerne udskiller et sekret, der kan skade eller dræbe et rovdyr. Hos *T. verrucosus* består giften mest af proteiner; for *T. wenxianensis* er den ikke undersøgt. For mennesker er sekretet ikke farligt ved almindelig hudkontakt, men det irriterer slimhinder i øjne og mund. Vask hænder før og efter al kontakt, og håndtér ikke dyrene mere end nødvendigt.

Udbredelse og levested

Tylototriton wenxianensis findes kun i Kina. Typelokaliteten er Wen-amtet i det sydlige Gansu, som arten er opkaldt efter. Den findes desuden i det nordlige Sichuan, bl.a. i naturreservatet Tangjiahe, og i det nordøstlige Chongqing (amterne Yunyang og Fengjie). Ældre fund fra Guizhou, Hunan, Hubei og Anhui hører helt eller delvis til de nyere arter, der er udskilt fra *T. wenxianensis* (se beskrivelsen), og kortet viser kun kerneområdet.

> **Oprindelig udbredelse:** Kina.

LEVESTED

Voksne dyr lever på land i tæt underskov i skov og krat nær bække og vandhuller, skjult under sten, og overvintrer også på land. Arten lever i 900-1.400 m højde, og vegetationen rummer bl.a. arter af *Miscanthus*, *Juncus* og *Imperata*. I yngletiden søger dyrene til sumpede vådområder og stille damme. Æggene lægges på land eller i overgangen mellem land og vand, og larverne udvikler sig i vandet. Afstanden til vand er afgørende for, hvor arten kan leve.

Levestederne er stærkt opsplittede, og bestanden er faldet med over 30 % på ti år, mest på grund af indsamling til traditionel medicin og forringede levesteder fra landbrug, sprøjtemidler og gødning.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Tylototriton wenxianensis*. Arten hører til samme undergruppe som *Tylototriton ziegleri* og *Tylototriton asperrimus*, der også lever skjult på land og lægger æggene på land, og pasningen følger dem; tallene er lånt fra *T. ziegleri*, der er godt kendt i fangenskab.

Tre voksne dyr kan holdes i et terrarie på 60 × 40 × 40 cm med god ventilation i låget. En vanddel på en femtedel til en fjerdedel af bunden afskærmes fx med en lav glasliste, eller bunden lægges skrånende ned i vandet. Vandet er højst omkring 5 cm dybt, og dyrene skal kunne gå ubesværet op ad sten eller en flad bred af ler eller grus; krokodillesalamandre er klodsede, og drukning er en reel risiko.

Bunden er 8-15 cm høj, fx et drænlag af lerkugler under et stykke fiberdug og derover løvskovsjord, med både tørre og fugtige områder. Giv skjul i både den fugtige og den tørre del: korkbark, lerskåle, halve bambusrør, mospuder og et lag tørre blade. Terrariet kan godt beplantes, og springhaler, regnorme og bænkebidere i bunden holder det rent og er samtidig foder.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Om sommeren holdes terrariet på 22-24 °C, om vinteren omkring 18 °C, og kortvarigt lavere temperaturer skader ikke; sådan holdes *T. ziegleri*. *T. wenxianensis* lever længere mod nord og overvintrer på land, så en køligere vinter er formentlig naturlig, men temperatur og længde er ikke dokumenteret. Hold arten under omkring 26 °C, og giv altid køligere steder at trække sig tilbage til. Dyrene har ikke brug for varmeplads.

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Om sommeren sprøjtes terrariet dagligt, så mos og bund holdes fugtige; 70-90 % luftfugtighed er et skøn. Om vinteren holdes terrariet tørrere: der sprøjtes kun lidt og kun enkelte steder, fx på mospuderne, og vandstanden sænkes. Den tørre vinter og den våde sommer efterligner årstiderne og er afgørende for ynglen.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Vandet er blødt og let surt, pH 6,4-6,8, og højst omkring 5 cm dybt. Uden for yngletiden bruger dyrene næsten ikke vanddelen; om vinteren kan den næsten tørlægges, så der kun er en smule vand tilbage til fugten. Fjern ekskrementer og foderrester jævnligt.

Padder har en meget gennemtrængelig hud, så undgå sæbe, rengøringsmidler og håndcreme i nærheden af vandet.

LYS OG UVB

UVB er ikke nødvendigt. Arten lever skjult og bryder sig ikke om stærkt lys; lyset er først og fremmest til planterne. Giv omkring 12 timers lys om sommeren og 10-11 timer om vinteren. Undgå direkte sol, som varmer terrariet og vandet op.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Føden er ikke dokumenteret for arten. Slægten tager almindeligt salamanderfoder: regnorme, fårekyllinger, bænkebidere og voksmøllarver. Voksne dyr fodres omkring to gange om ugen, og om vinteren æder de uregelmæssigt og meget mindre. Foderdyrene skal selv være godt fodrede, og fårekyllinger støves med et vitamin- og mineralpræparat. Hold øje med, at alle dyr æder.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Adfærden i fangenskab er ikke dokumenteret for arten. Hos *T. ziegleri* lever dyrene meget skjult, og de kan holdes alene, i par eller i små grupper. Hold arten for sig selv uden andre padder. Tag kun dyrene op, når det er nødvendigt, med rene, våde hænder eller handsker uden pudder.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Køn og kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Hos *T. ziegleri* er hunnerne større og mere undersætsige, og når kloaklæberne forsigtigt spredes, har hunnen en lille, prikformet åbning og hannen en større, spalteformet. Hannen af *T. wenxianensis* har små, trævlede papiller inde i kloakken i yngletiden.

PARRING

Parring er ikke dokumenteret for arten i fangenskab. Hos *T. ziegleri* sættes ynglen i gang af en kølig, tør vinter med lidt foder efterfulgt af en simuleret regntid: terrariet sprøjtes kraftigt flere gange om dagen, vandstanden hæves, og temperaturen stiger. Hannerne går i vandet først og venter på hunnerne, som kun bliver i vandet en dag eller to. Parret danser i cirkler, og hannen afsætter flere sædpakker, som hunnen samler op med kloakken.

ÆG OG LARVER

Æggene lægges på land eller i overgangen mellem land og vand. Antallet er ikke dokumenteret for arten; boksens 30-80 æg er lånt fra *T. ziegleri*, hvor hunnen lægger dem samlet på et fugtigt, beskyttet sted nær vandet, ofte under mos, blade eller bark, dagen efter parringen. Æggene tages ud og lægges på fugtigt køkkenpapir på et gitter over lidt vand i en lukket boks, der luftes en eller to gange om dagen; døde æg fjernes. De voksne kan æde æg og larver.

Larverne er rovdyr og æder fra klækningen. Første foder er saltvandsrejer, meget små dafnier og vandlopper, flere gange om dagen; fra 25 mm gives stykker af tubifex og fra omkring 35 mm små stykker regnorm, enchytræer og røde myggelarver. Larverne er aggressive over for hinanden og æder hinanden, så de opdrættes enkeltvis eller højst fem sammen i 10 liter med mange skjul og sorteres efter størrelse. Brug henstået, blødt vand og skift højst 15 % ad gangen, så larverne ikke får luft i maven.

METAMORFOSE

Klæktiden er ikke dokumenteret for arten; hos *T. ziegleri* klækker æggene efter 20-36 dage ved 22-24 °C om dagen og 20-22 °C om natten. Larverne hopper selv i vandet, og når de første er klækket, hæves vandstanden i boksen, så resten følger efter. Larvetiden er heller ikke dokumenteret; boksens 80-130 dage fra æglægning til forvandling er lånt fra *T. ziegleri*. Ved forvandlingen skal ungerne kunne gå op af vandet når som helst, ad en skrånende grusbred eller kork.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger lever på land i en boks med skrånende grus, en lille vandpyt, mos, blade og bark, eller på fugtigt køkkenpapir, der skiftes dagligt. De har stor appetit og fodres dagligt med små fårekyllinger, små regnorme, bananfluer, røde myggelarver og tubifex, efterhånden sjældnere. En lidt køligere temperatur på 19-21 °C passer ungerne godt. Hos *T. ziegleri* er

ungerne følsomme lige efter forvandlingen, og god hygiejne er vigtig.

Sundhed og typiske fejl

Sundhedsproblemer er ikke dokumenteret for arten; det her gælder slægten:

- Drukning. Vanddelen skal være lav og have en let vej op på land.
- Underfodring, især af sky dyr og larver.
- Larver, der holdes uden foder bare en dag, klarer sig dårligt, og for meget frisk vand ad gangen giver luft i maven.
- Foderrester og døde bænkebidere i vandet, som forurener det.
- Bsal (*Batrachochytrium salamandrivorans*) er en hudsvamp, der dræber mange europæiske salamandre. Mange østasiatiske salamandre tåler smitten og kan bære den, men *T. wenxianensis* gør ikke: arten er modtagelig og kan dø af sygdommen. Nye dyr holdes derfor i karantæne i flere uger, adskilt fra andre salamandre og padder, især fra østasiatiske arter, med egne redskaber og god håndhygiejne.

Syge dyr skal til en dyrlæge med forstand på padder.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.